

Kooperativ politik i valet 2026

– riksdagspartiernas
ståndpunkter

Inför valet 2026: Partierna om kooperativt företagande

Inför valet 2026 undersöker Svensk Kooperation partiernas åsikter i centrala frågor för Kooperationen. I den här rapporten återfinns och analyseras alla riksdagspartiernas svar, deras ståndpunkter och ambitioner kring kooperativt företagande.

Varför frågar vi om Kooperation? Svensk Kooperation grundades av kooperativa och ömsesidiga företag ur insikten att den kooperativa affärsmodellen, där företagen ägs och styrs demokratiskt till medlemmarnas ekonomiska nytta, är framtidens sätt att driva affärer.

Kooperativa och ömsesidiga företag är stabila vid kriser, har breda hållbarhetsambitioner och stärker den civila beredskapen. Kraften kommer från att de ägs och drivs av sina medlemmar – lantbrukare, boende, medarbetare och konsumenterna runt om i landet. Tillsammans sysselsätter de kooperativa och ömsesidiga företagen i Sverige cirka 100 000 personer och har en samlad omsättning på över 600 miljarder kronor per år.

Ändå ser vi hur de kooperativa och ömsesidiga företagen idag missgynnas, ofta på grund av just okunskap, i lagstiftning, skatter eller företagsstöd.

Riksdagspartierna har i enkäten tagit ställning till olika påståenden och åtgärdsförslag kring kooperativt företagande och vad som behöver göras för att samhället ska få ut än mer av den potential som finns i den kooperativa, demokratiska affärsmodellen.

På de övergripande principiella ställningstagandena visar enkätsvaren att det finns ett starkt stöd från riksdagspartierna för viktiga förutsättningsfrågor och grundbultar för kooperativt företagande. En av dessa handlar om likvärdiga villkor. Där instämmer alla åtta riksdagspartier i påståendet att kooperativa företag bör ha goda och likvärdiga villkor som andra företagsformer.

En annan principiellt viktig fråga handlar om huruvida partierna anser att det är politikens ansvar att säkerställa att det även i praktiken finns rättvisa konkurrensvillkor och likabehandling mellan olika företagsformer. Det är glädjande besked för Kooperationen och Svensk Kooperation att sju av åtta partier instämmer i att det behövs åtgärder för att säkerställa att det råder likabehandling mellan olika företagsformer i lagstiftning, implementering och myndighetsutövning. Inget parti är emot, men Sverigedemokraterna har svarat "Annat" och skriver att lagstiftning kan variera beroende på företagsform "av rimliga skäl och att Sverige också påverkas av EU-lagstiftning".

Svensk Kooperation räknar nu med starkt parlamentariskt stöd när organisationen efter valet fortsätter att driva på för att dessa principiella ståndpunkter ska få fullt utslag i konkreta politiska åtgärder där så behövs.

En annan del av enkäten handlar om Kooperation och beredskap. Svaren visar på partiernas kännedom om Kooperationens och det kooperativa företagandets viktiga roll för att skapa ett mer robust Sverige och öka landets beredskap. Alla partier utom Moderaterna instämmer i att det finns ett egenvärde i att Sverige har en hög andel företag som ägs och styrs från Sverige och att kooperativt företagande här är en viktig resurs. När vi analyserar hur partierna motiverar sina svar så lyfter dock även Moderaterna vikten av lokalt förankrade företag i Sverige, något som är kännetecknande för kooperativa företag. Flera partier kommenterar vikten av lokal förankring och menar att kooperativa företag bidrar till ett motståndskraftigt, hållbart och samhällsbyggande näringsliv genom att de ägs och drivs av sina medlemmar vilket också ger ett stärkt skydd vid yttre hot. En annan återkommande del i partiernas svar är att de lyfter kooperativa företags roll för att stärka Sveriges beredskap och självförsörjningsgrad, till exempel vad gäller livsmedels- och energiförsörjning.

I enkäten tar Svensk Kooperation även upp frågor där det behövs politisk handlingskraft för att kunna ta tillvara potentialen med kooperativt företagande. För att fler jobb ska skapas genom kooperativt företagande behöver vissa möjliggörande förutsättningar vara på plats. Det handlar bland annat om finansiering och rådgivning, som berörs i två olika frågor till partierna. Här spretar svaren från partierna mer.

Kooperativa företag vittnar om att de inte ens får öppna ett bankkonto på grund av sin företagsform och i en undersökning av Svensk Kooperation angav många nya och mindre kooperativa företag att de nekats finansiering just på grund av sin företagsform. Fem partier håller med om att det behövs initiativ från politiskt håll för att offentligt finansierings- och investeringskapital även ska rikta sig till och omfatta kooperativa företag. Moderaterna instämde inte och två partier, Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet, svarade "Annat".

För att ta tillvara Kooperationens jobbskapande potential och till exempel få fler ägarskiften till personal behövs tillgång till professionell kunskap och rådgivning. Därför är en annan viktig fråga för den kooperativa sektorns framtid att det finns bra och tillgänglig kooperativ företagsrådgivning i hela landet. Här har regeringen dock beslutat att avskaffa den statliga finansieringen till Coompanion, landets enda företagsfrämjande och rådgivande aktör med spetskompetens kring kooperativt företagande med 40 års erfarenhet. Det är därför både intressant och glädjande att hela sju av åtta partier håller med om att den statliga finansieringen av kooperativ utveckling och företagsfrämjande ska säkerställas även framåt. Moderaterna tar som enda parti helt avstånd från påståendet.

Svensk Kooperation vill se ett Sverige där fler har möjlighet att starta och driva kooperativa företag. Kooperativa företag kan fortsätta skapa utveckling och jobb i hela landet och göra Sverige bättre och mer robust. För att ta vara på den potential som finns och få fler och växande kooperativa företag behövs också politiska initiativ för att säkra rättvisa villkor, likvärdig behandling, jobbskapande, kunskapsspridning, rådgivning och finansieringsmöjligheter. Med denna rapport vet vi mer om huruvida partierna inför nästa mandatperiod är redo för jobbet.

Svensk Kooperation, maj 2026

Kort om undersökningen

Alla åtta riksdagspartier har fått en skriftlig enkät från Svensk Kooperation. Enkäten skickades ut och besvarades under april 2026. Alla riksdagspartier har svarat på enkäten.

Enkäten fokuserade på frågor som är viktiga för kooperativt företagande och den kooperativa sektorn i Sverige. Frågorna innehöll kort bakgrundsinformation och sen påståenden som partierna kunde välja att instämma i eller ta avstånd från. Totalt fanns fem olika svarsalternativ till varje fråga: Instämmer helt, Instämmer delvis, Tar delvis avstånd, Tar helt avstånd samt Annat. Det fanns också möjlighet att till varje fråga lägga till valfri mängd text i frisvarsruta i anslutning till påståendet.

Tack vare att alla partier har svarat på enkäten är det möjligt att göra jämförelser och analyser som täcker in hela den bredd som finns i riksdagen idag. I rapporten presenteras svaren fråga för fråga, och vi berättar också vad partierna lyft fram i sina öppna svar.

								
Likvärdiga villkor oavsett företagsform	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Företag som ägs och styrs från Sverige är viktigt för landets beredskap	✓	✓	✓	✓	○	✓	✓	✓
Säkerställ rättvisa konkurrensvillkor	✓	✓	✓	✓	✓	✓	○	✓
Kunskapshöjande insatser om kooperativt företagande	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Statlig finansiering av kooperativt företagsfrämjande	✓	✓	✓	✓	✗	✓	✓	✓
Kapital på lika villkor oavsett företagsform	✓	✓	✓	✓	✗	✓	○	○
Se över skattereglerna för energigemenskaper	✓	✗	✓	✓	✗	✓	✓	✓

 Instämmer helt
  Instämmer delvis
 Tar delvis avstånd
  Tar helt avstånd
  Annat

Kooperativt företagande på likvärdiga villkor

Kooperativa och ömsesidiga företag gör svenskt näringsliv mer robust, demokratiskt och motståndskraftigt genom sin långsiktighet, lokala förankring och genom att de är medlemsägda. Kooperativa företag är en viktig del i svenskt näringsliv. Vi bad partierna att ta ställning till påståendet:

Kooperativa företag bör ha goda och likvärdiga villkor som andra företagsformer.

✓ Instämmer:

Alla riksdagspartier instämmer i påståendet. Centerpartiet, Liberalerna, Miljöpartiet, Moderaterna, Socialdemokraterna, Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet instämmer helt.

Kristdemokraterna instämmer delvis. I en kommentar uppger de att de anser att kooperativa företag ska verka under rimliga och likvärdiga villkor, samt att de är en del av svenskt näringsliv och bör omfattas av samma grundläggande förutsättningar som andra verksamheter.

Detta är de flesta partierna inne på i sina svar där det finns en samsyn kring vikten av att ha och skapa likvärdiga villkor för företagande oavsett företagsform.

Liberalerna ser till exempel kooperativa företag som en viktig del av det svenska näringslivet och vill se en neutral och rättvis näringslivsmiljö där alla företagsformer ges lika villkor så att det inte finns snedvridna fördelar för någon särskild modell.

Moderaterna skriver att de värnar en fri och öppen marknadsekonomi där alla företag ska kunna verka på lika och rättvisa villkor. Sverigedemokraterna är inne på samma spår och skriver att deras politik är företagsfrämjande och syftar till att skapa stabila spelregler och att politiken ska vara företagsformsneutral.

Centerpartiet vill underlätta för alla företag, inklusive kooperativa företag.

Vänsterpartiet lyfter att de ser kooperativt företagande som ett viktigt komplement till privata och offentliga företag och att kooperativa företag skapar ett mer demokratiskt och jämlikt näringsliv.

I sitt svar skriver Socialdemokraterna att kooperativa företag, som ägs och drivs av sina medlemmar, har visat sig vara stabila, långsiktiga och samhällsbyggande och lyfter jobbskapande i hela landet som ett skäl till att de vill verka för att stärka tillväxten av nya kooperativa företag i Sverige.

Kooperativa företag ökar samhällets beredskap och robusthet i kriser

Kooperativa och ömsesidiga företag är en strategisk resurs för Sveriges beredskap och krisförmåga, till exempel genom lokal livsmedelsförsörjning, energiberedskap och genom sin lokala förankring och samhällsnytta. Dessutom är kooperativa företags förmåga att skapa tillväxt även i kriser väl belagd i studier. I den geopolitiskt oroliga tid som nu är blir frågan om beredskap och ägande alltmer viktigt.

I Svensk Kooperations enkät till partierna ombads de ta ställning till följande påstående:

Det finns ett egenvärde i att Sverige har en hög andel företag som ägs och styrs från Sverige och här är kooperativt företagande en viktig resurs.

Instämmer:

Annat svar:

Även på denna fråga finns ett starkt stöd bland riksdagspartierna för vikten av kooperativt företagande med anledning av deras bidrag till landets beredskap och deras lokala förankring och demokratiska ägande. Sju av åtta partier instämde helt eller delvis. Miljöpartiet, Socialdemokraterna, Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet instämmer helt. Centerpartiet, Kristdemokraterna och Liberalerna instämmer delvis. Moderaterna har svarat "Annat".

Om vi tittar på hur partierna motiverar sitt ställningstagande lyfter Socialdemokraterna vikten av att Sverige, i ett osäkert geopolitiskt läge, behöver ett motståndskraftigt och hållbart näringsliv. De skriver vidare att kooperativa företag, som ägs och drivs av sina medlemmar, har visat sig vara stabila, långsiktiga och samhällsbyggande.

Fler partier är inne på samma spår, både Miljöpartiet och Vänsterpartiet lyfter det kooperativa företagandes betydelse för Sveriges beredskap. Miljöpartiet anger att de vill värna lokal och regional ekonomi och demokratiskt ägande och att de ser kooperativa företag som en viktig resurs, inte minst i kriser där de kan stärka Sveriges självförsörjningsgrad. Miljöpartiet lyfter även vikten av goda och rättvisa samarbeten inom EU och internationellt.

Vänsterpartiet skriver att kooperativt företagande har visat sig mindre sårbart i kristider, då de är livskraftigare och överlever längre, vilket visar på hur kooperativt företagande ofta är långsiktigt och hållbart.

Även Liberalerna, Kristdemokraterna och Moderaterna uppger att de ser positivt på företag med lokal förankring. Liberalerna skriver att kooperativa företag kan spela en viktig roll för Sveriges beredskap och långsiktiga samhällsnytta och att svenskt ägande och lokal förankring ger stärkt motstånd mot yttre hot. När Kristdemokraterna utvecklar sitt svar skriver de att de anser att ett varierat och långsiktigt svenskt företagande kan bidra till stabilitet och kontinuitet i hela landet.

Centerpartiet skriver att deras ambition är att Sverige ska vara så attraktivt att företag väljer att växa och ha verksamhet här och att de vill bidra till detta genom konkurrenskraftiga villkor och inte genom att styra ägande.

Moderaterna har som enda parti svarat "Annat" men i sin motivering lyfter även de vikten av lokal förankring för landets beredskap. De anger att de "delar synen att en robust försörjningsberedskap kräver lokalt förankrade aktörer och starka inhemska produktionskedjor, inte minst inom livsmedel och energi". Moderaterna lyfter också, precis som Centerpartiet, att frågan om ägarstruktur i grunden ska avgöras av marknaden, inte av politiken. Moderaterna betonar att det är "verksamhetens faktiska bidrag till beredskap och tillväxt, snarare än ägarmodellen i sig, som avgör dess värde för samhället".

Säkerställ rättvisa konkurrensvillkor för kooperativa och ömsesidiga företag

Idag utgår svensk och europeisk lagstiftning från aktiebolagsmodellen, vilket i praktiken leder till att kooperativa och ömsesidiga företag missgynnas i lagstiftning, myndighetsbeslut och EU-förordningar. Exempel på detta är straffbeskattning av energikooperativ, att kooperativa företagare inte får samma möjlighet till investeringsstöd som andra och att kooperativa hyresrättsföreningar särbehandlas negativt. Därför är rättvisa konkurrensvillkor en central fråga för Svensk Kooperation.

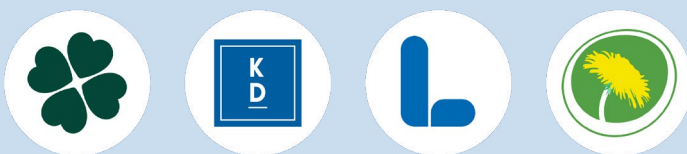
Det finns mer att göra för att säkerställa att det finns rättvisa konkurrensvillkor för kooperativa och ömsesidiga företag – så vilka ambitioner har partierna i frågan? Här fick partierna ta ställning till följande påstående:

”

Det behövs politiska åtgärder för att säkerställa att det råder likabehandling mellan olika företagsformer i lagstiftning, implementering och myndighetsutövning.

”

Instämmer:

Annat svar:

Även här instämmer sju av åtta partier helt eller delvis i påståendet. Centerpartiet, Liberalerna, Miljöpartiet, Moderaterna, Socialdemokraterna och Vänsterpartiet instämmer helt. Kristdemokraterna instämmer delvis. Sverigedemokraterna har svarat ”Annat”.

Om vi tittar närmre på vad partierna lyfter i sina svar så anger Centerpartiet att de står bakom att lagstiftning, implementering och myndighetsutövning ska vara neutral i förhållande till de olika associationsformerna och att partiet är engagerat i alla exempel som anges i enkäten om

straffbeskattning och orättvisor kring investeringsstödet och för kooperativa hyresrättsföreningar.

Liberalerna lyfter att snedvridna regler bör ändras så att kooperativa företag ges samma möjligheter som andra företagsformer

Moderaterna håller också helt med i påståendet och skriver att ”lagstiftning, myndighetsutövning och upphandling ska utformas så att privata, offentliga och idéburna aktörer behandlas på lika villkor”. De tar också ställning emot att gynna en viss driftform då det ”leder till ojämlika konkurrensvillkor och ineffektivare resursanvändning”.

Vänsterpartiets och Socialdemokraternas svar lyfter behovet av mer kunskap om kooperativt företagande. Vänsterpartiet lyfter att det kooperativa företagandet idag, i vissa avseenden, har lägre status än flera andra företagsformer och att det därför finns anledning att det kooperativa företagandet behöver stärkas som företagsform. Även Socialdemokraterna berör detta och skriver att ”förståelsen för kooperativa företagsformer behöver ökas hos myndigheter, rådgivare, finanssektorn och inom högre utbildning” för att stärka bland annat ”beredskap, sysselsättning och levande samhällen”.

Kristdemokraterna håller delvis med om påståendet och betonar i sitt svar att regler ska vara rättssäkra, förutsägbara och inte i onödan försvåra för enskilda verksamhetsformer

Sverigedemokraterna har svarat ”Annat” och i sin kommentar skriver de att de inte gjort egna efterforskningar gällande de konkreta exempel som lyfts vad gäller straffbeskattning och orättvisor kring investeringsstödet och för kooperativa hyresrättsföreningar och att de därför inte vill kommentera detta. Däremot lyfter de att lagstiftning kan variera beroende på företagsform av rimliga skäl och att Sverige också påverkas av EU-lagstiftning i dessa frågor. De lovar vidare att ”fortsatt värna om goda generella näringsvillkor i Sverige”.

Genomför kunskapshöjande insatser om kooperativt företagande

Kunskaperna om kooperativt företagande är bristfälliga bland så gott som alla aktörer i samhället. Det gäller tyvärr även hos banker, myndigheter och offentliga finansiärer. Detta gör att både befintliga och nya kooperativa företag blir missgynnade och ifrågasatta. Resultatet blir att den potential för fler kooperativa företag och tillväxt som finns i Sverige inte kan infrias på grund av okunskap.

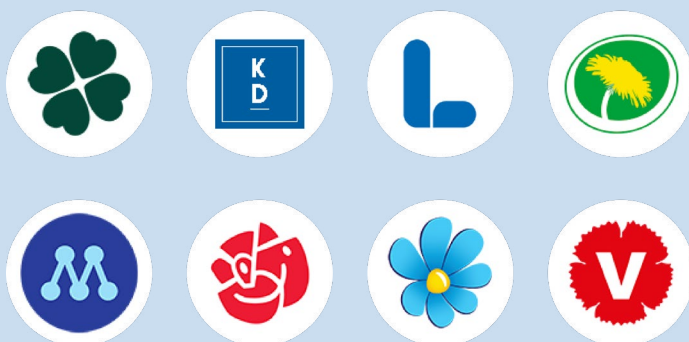
I Svensk Kooperations frågor till partierna fick de ta ställning till detta påstående:

”

Det behövs kunskapshöjande åtgärder för att öka kunskapen om kooperativt företagande hos exempelvis finanssektorn och myndigheter.

”

✓ Instämmer:

Här svarar åtta av åtta partier att de instämmer helt eller delvis. Det finns alltså en stor enighet bland de politiska partierna om behovet av kunskapshöjande insatser om kooperativt företagande. Centerpartiet, Miljöpartiet, Moderaterna, Socialdemokraterna och Vänsterpartiet instämmer helt i påståendet och Kristdemokraterna, Liberalerna och Sverigedemokraterna instämmer delvis.

Det kan noteras att partiernas motiveringar skiljer sig åt. Sverigedemokraterna, som instämmer delvis i påståendet, invänder att det ”inte bör vara politikens ansvar att genomföra kunskapshöjande insatser inom finanssektorn” men de stänger inte dörren för konkreta förslag. I stället skriver de att när det gäller insatser för att ”öka kunskapen om kooperativt företagande eller näringslivsverksamhet i största allmänhet” så brukar deras fokus ”ligga på den privatekonomiska undervisningen i skolan”. Vidare skriver de att det är en given uppgift för myndigheter att säkerställa ”kompetens och förståelse för frågor på deras bord”.

Moderaterna är inne på ett liknande resonemang och skriver att de anser att myndigheter ska ha ”god kunskap om de regelverk och företagsformer de är satta att hantera” och om okunskap leder till missgynnande är det ”ett problem som bör åtgärdas”.

Även Liberalerna framhåller att det behövs mer kunskap om kooperativt företagande, inte minst hos myndigheter, finanssektorn och utbildningsinstitutioner. De fortsätter med att motivera sitt ställningstagande så här: ”För att kooperativa företag ska kunna växa och blomstra behöver vi öka medvetenheten om deras potential och bidra till att fler ser möjligheterna i denna företagsmodell. Det måste dock integreras i befintliga system, inte nya strukturer.”

Kristdemokraterna skriver att de ser positivt på insatser som stärker kunskapen om olika företagsformer inom relevanta delar av samhället och att det är ”viktigt att företag bemöts utifrån god förståelse för deras verksamhetsförutsättningar”. Även Vänsterpartiet lyfter i sitt svar att ”informationsspridning är en viktig del i att bygga de kooperativa företagen starkare”. Centerpartiet lyfter att de är redan är aktiva i frågan och motionerat i riksdagen om kunskapshöjande insatser om kooperativt företagande.

Socialdemokraterna lyfter att det i samhället idag finns en ”aktiebolagsnorm” och en utbredd okunskap om den kooperativa företagsformen som hindrar skapandet av nya kooperativa företag. De skriver vidare att ”förståelsen för kooperativa företagsformer behöver ökas hos myndigheter, rådgivare, finanssektorn och inom högre utbildning”. Miljöpartiet är inne på samma linje men tillägger att de vill att kooperativa företag ”ska få bättre förutsättningar än idag att bildas och växa” och lyfter att de vill se åtgärder för likvärdiga förutsättningar som aktiebolag att få lån.

Säkra tillgång till kooperativt företagsfrämjande i hela landet

Kunskapen om hur man startar och driver kooperativa företag är mycket låg och behovet av rådgivning är därför stort – framför allt hos unga, men även bland befolkningen i stort. Coompanion är den enda företagsfrämjande och rådgivande aktören med spetskompetens kring kooperativt företagande. Deras kunskap bygger på 40 års erfarenhet och de ägs av över 900 medlemmar från offentlig, privat och idéburen sektor. Med sin stabilitet och kunskap står Coompanion idag som en garant för kooperativ utveckling som inte går att ersätta.

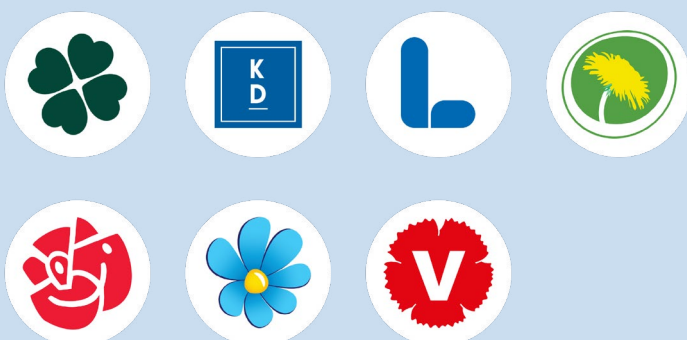
Här fick partierna ta ställning till följande påstående:

”

Den statliga finansieringen av kooperativ utveckling och företagsfrämjande bör säkerställas även framåt.

”

✓ Instämmer:

✗ Tar avstånd:

Sju av åtta partier instämmer med detta påstående. Centerpartiet, Miljöpartiet, Socialdemokraterna och Vänsterpartiet instämmer helt. Kristdemokraterna, Liberalerna samt Sverigedemokraterna instämmer delvis. Moderaterna tar helt avstånd från påståendet.

Moderaterna tar helt avstånd med motiveringen att det offentliga stödsystemet för företag är alltför omfattande och bör minskas. De framhåller också att öronmärkning av statlig finansiering för rådgivning specifikt riktad till en viss företagsform är inte förenligt med en neutral näringspolitik.

Liberalerna instämmer delvis i påståendet och poängterar i sitt svar att de ”ser värdet av rådgivning för kooperativ utveckling och företagsfrämjande, särskilt genom aktörer som Coompanion.”

Kristdemokraterna, som också delvis instämmer i påståendet, anser att ”företagsfrämjande insatser ska bidra till goda förutsättningar för entreprenörskap i hela landet” samt att ”statlig finansiering bör följas upp och utvärderas för att säkerställa effektiv användning av offentliga medel”.

Sverigedemokraterna skriver att företagande ska uppmuntras oavsett associationsform, men staten ska inte styra eller särbehandla hur företag organiseras. De fortsätter: ”Mot denna bakgrund har vi och regeringen sett över riktade stöd inom anslaget 1:5 Näringslivsutveckling. Utgångspunkten är att skattebetalarnas pengar ska användas effektivt och att likartad verksamhet ska behandlas lika. Företag som bedrivs i kooperativ form ska även fortsättningsvis kunna ta del av statliga företagsfrämjande insatser, men inom bredare, generella och associationsneutrala system.”

Centerpartiet skriver att ”Coompanion har en lång tradition av rådgivning och hjälp till den som vill kunna starta ett kooperativt företag runt om i hela landet” och att de därför tycker det är viktigt att ”Coompanion även framåt ska kunna ta del av statliga främjandeinsatser”. Miljöpartiet lyfter att stöd- och rådgivningsstrukturer är viktiga för att främja kooperativa företagsförutsättningar.

Socialdemokraterna skriver att de ”vill verka för kunskapsspridning och mer kooperativ företagsutveckling, det gäller inte minst att stärka rådgivningssystem och bistå både nystartade kooperativ och anställda som vill överta företag”. Vänsterpartiet skriver i sitt svar att ”den kooperativa företagsverksamheten är viktig för näringslivets utveckling. Vi stödjer denna verksamhet och föreslog bl.a. en höjning av anslaget för näringslivsutveckling i budgeten för 2026.”

Kapital på lika villkor oavsett företagsform

Kooperativa företag vittnar om att de inte ens får öppna ett bankkonto på grund av sin företagsform och i en undersökning av Svensk Kooperation angav många nya och mindre kooperativa företag att de nekats finansiering just på grund av sin företagsform. Den finansiella infrastrukturen för kooperativa företag behöver förbättras och stärkas – genom att till exempel investerings- och kreditgarantifonder, lånegarantier och att investeraravdrag även ska kunna gå till kooperativa företag.

Vi bad partierna att ta ställning till påståendet:

”

Det behövs initiativ från politiskt håll för att offentligt finansierings- och investeringskapital även ska rikta sig till och omfatta kooperativa företag.

”

Instämmer:

Tar avstånd:

Annat svar:

Centerpartiet och Miljöpartiet instämmer helt. Kristdemokraterna, Liberalerna och Socialdemokraterna instämmer delvis. Moderaterna tar delvis avstånd. Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet har svarat ”Annat” på påståendet.

Socialdemokraterna håller delvis med i påståendet och skriver i sitt svar att ”Sverige riskerar att tappa viktiga innovationer och konkurrenskraft om inte hela befolkningen får lika förutsättningar att kunna starta eget företag och ansöka om riskkapital. Kooperativt företagande skapar på ett unikt sätt robusta affärer och utveckling genom sin demokratiska affärsmodell.”

Moderaterna tar delvis avstånd från påståendet. De skriver att ”om kooperativa företag nekas bankkonton eller finansiering enbart på grund av sin företagsform är det ett problem, myndighetsbeslut och finansiella aktörer som agerar med offentligt stöd ska präglas av objektivitet och likabehandling.” Sedan fortsätter de med att skriva att de är ”principiellt emot att inrätta särskilda offentliga kreditgarantifonder, investeringsfonder eller riktade investeraravdrag specifikt för kooperativa företag”, eftersom det riskerar att ”snedvrider konkurrensen, öka skattebetalarnas riskexponering och skapa ineffektivitet”. Istället vill de se förbättrad tillgång till kapital generellt för alla företag genom ”ett bättre investeringsklimat, lägre kapitalskatter och starkare äganderätt”.

Miljöpartiet instämmer helt i påståendet och berättar i sitt svar att de har arbetat för att kooperativa och personalägda företag ska ha lika goda förutsättningar att få lån som aktiebolag. Centerpartiet instämmer också helt i påståendet och berättar att de har motionerat om frågan i riksdagen.

Liberalerna skriver att de ”vill se fler initiativ för att stärka bl a kooperativa företags möjlighet till finansiering och investeringar. Det är viktigt att kooperativa företag ges samma möjligheter som andra att få tillgång till kapital för att växa och utvecklas.” De lägger också till att statliga insatser ska vara generella och inte snedvrider marknaden.

Kristdemokraterna anser att tillgången till finansiering är viktig för företagande generellt, samt att ”Offentliga finansieringsinsatser bör utformas så att de är långsiktiga, ansvarsfulla och tillgängliga utifrån tydliga och rättvisa kriterier.”

Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet har svarat ”Annat”. Sverigedemokraterna kommenterar att de inte vill se en ökad statlig inblandning. Vänsterpartiet meddelar att de ännu inte har tagit ställning i frågan, men att de anser att den kooperativa företagsformen generellt bör stärkas.

Stärkta förutsättningar för energikooperativ

Det finns en stor potential för energikooperativ och energigemenskaper att både bidra till den gröna omställningen och till att öka Sveriges resiliens och energiberedskap. I ett läge där landet behöver en robust energiberedskap så borde energikooperativ uppmuntras, men tvärtom så sätter missgynnande skatteregler idag krokben för de som går samman och startar ett energikooperativ. Följden blir att initiativ som skulle kunna öka andelen lokalproducerad el och möjligheter till ö-drift kanske aldrig ser dagens ljus.

I Svensk Kooperations enkät till partierna ombads de ta ställning till följande påstående:

Sverige bör se över skattereglerna för att stärka förutsättningarna för energikooperativa företag och energigemenskaper.

✓ Instämmer:

✗ Tar avstånd:

Sex av åtta partier instämmer helt eller delvis i detta påstående. Centerpartiet, Miljöpartiet och Vänsterpartiet instämmer helt. Liberalerna, Socialdemokraterna och Sverigedemokraterna instämmer delvis. Moderaterna tar delvis avstånd och Kristdemokraterna tar helt avstånd.

Kristdemokraterna tar helt avstånd från påståendet. De kommenterar att de vill se en generell sänkning av skatten på el men har inga särskilda förslag på ändrade skatteregler för energikooperativa företag och energigemenskaper.

Liberalerna instämmer delvis i påståendet och tycker att det behövs en översyn av skatteregler för att skapa bättre förutsättningar, men framhåller också att man måste säkerställa att

alla aktörer ges lika förutsättningar att bidra till den gröna omställningen. Socialdemokraterna kommenterar att ökad lokal energiproduktion är viktigt, men de tycker inte att skattereglerna bör ses över specifikt för att gynna en särskild typ av energiproducenter. Sverigedemokraterna menar att energiberedskap främst är ett statligt ansvar.

Moderaterna tar delvis avstånd. De kommenterar att de tidigare öppnat för att se över energiskatten generellt för egenproducerad el, men att de är principiellt emot riktade skattesärlösningar för specifika företagsformer.

Miljöpartiet instämmer helt i påståendet och menar att dagens system är orättvist och att det behövs en skatteöversyn för att skapa bättre incitament för energidelning. Även Vänsterpartiet instämmer helt i påståendet och skriver att de vill uppmuntra energikooperativ och göra det enklare att satsa på lokal, förnybar energiproduktion.

Centerpartiet instämmer också helt i påståendet och anser att det finns ett nationellt säkerhetsintresse i att ha en väl spridd, decentraliserad, energiförsörjning. De skriver vidare att "Kooperativt ägande frigör också nya resurser till investering och skapar delaktighet i energisystemet, inte minst för de som saknar egna mark- eller takresurser alternativt inte vill eller kan sätta sig in i allt på egen hand. För att öka antalet energigemenskaper behöver regelverken förenklas och förbättras. Exempelvis måste skattereglerna ändras så att kooperativt ägande inte missgynnas." Centerpartiet poängterar att målet är att göra det enklare och mer lönsamt för medborgare att samarbeta kring energi, vilket ökar den förnybara produktionen, avlastar elnäten och sänker kostnaderna för den enskilde.